

УДК 796.323

Бринзак С.С.¹, Петржик М.Є.²

¹ канд. наук з фіз. вих. і спорту, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України

² студ., Національний університет біоресурсів і природокористування України

АНАЛІЗ АКТУАЛЬНОСТІ ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ СПОРТИВНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ БАСКЕТБОЛІСТОК

Анотація. Аналіз актуальності проблеми становлення спортивної майстерності вітчизняних баскетболісток. Стаття присвячена проблемі спортивної майстерності вітчизняних баскетболісток. Метою роботи було вивчення стану проблеми та актуальності дослідження спортивної майстерності вітчизняних баскетболісток. Встановлено, що тема дослідження є актуальною, зумовлена необхідністю оптимізації тренувального процесу баскетболісток в Україні з урахуванням міжнародного досвіду.

Ключові слова: баскетбол, спортивна майстерність, спортсменки.

Abstract. Analysis of the relevance of the problem of formation of sports skills of domestic basketball players. The article is devoted to the problem of sportsmanship of domestic female basketball players. The purpose of the work was to study the state of the problem and the relevance of the study of basketball players' sportsmanship. The necessity of optimizing the training process of female basketball players in Ukraine, taking into account international experience, has been established.

Key words: basketball, sportsmanship, sports skills, female athletes.

Постановка проблеми. Спортивна гра баскетбол є однією з найпопулярніших видів спорту у світі, що має глибокі історичні коріння, посідає важливе місце серед всіх верств населення, динамічно розвивається серед різноманітних команд сьогодення, зокрема і серед жіночих команд.

Кожна країна проводить свої чемпіонати з баскетболу серед жінок, а також, представлена на рівні жіночих національних збірних та клубних команд у змаганнях міжнародного значення. Разом з цим, досягнення високих результатів на національному рівні та на міжнародній арені потребує від спортсменок високої спортивної майстерності, що визначається рівнем фізичної, технічної, тактичної та психологічної підготовленості. Водночас ефективність підготовки здебільшого залежить від якості тренувального процесу, який має враховувати новітні тенденції, передовий міжнародний досвід і специфіку національної школи баскетболу.

Мета дослідження. Вивчення стану проблеми та актуальності дослідження спортивної майстерності вітчизняних баскетболісток за даними наукових, методичних та практичних матеріалів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використовувалися наступні методи дослідження: аналіз літературних

джерел; вивчення та узагальнення багаторічного досвіду провідної спортивно-педагогічної практики.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні жіночий баскетбол має потужну історію, відомих гравчинь, потенціал для розвитку, проте стикається з низкою проблем, серед яких низьке фінансування, недостатнє матеріально-технічне і кадрове забезпечення в дитячо-юнацькому спорті, обмеженість ресурсів, відсутність системного впровадження успішного міжнародного досвіду, що може позначатися на системі підготовки спортсменок. Як результат, чемпіонат України супроводжується малою кількістю жіночих команд на всіх вікових рівнях та лігах. До прикладу, у жіночій Вищій лізі беруть участь всього 9 команд, а в найсильнішій жіночій Суперлізі представлено лише 4 команди. Коли мова йде про жіночі збірні України всіх вікових груп, то вони представляють Україну на чемпіонаті Європи лише в дивізіонах «В», де посідають низькі місця і не можуть пробитися до дивізіону «А» та змагатися з найсильнішими командами на високому рівні. Відповідно, не можуть пробитися і на чемпіонат Світу. Причиною може стати низька спортивна майстерність гравчинь жіночих команд України, що як наслідок, буде перешкодою до вдалих виступів на міжнародній арені.

Займаючись дослідженням проблеми спортивної майстерності в жіночому баскетболі вітчизняні вчені Комоцька О.С. та Сушко Р.О. (2023) звертають увагу на те, що сучасні тенденції розвитку баскетболу в Україні характеризуються наявністю відставання за окремими видами підготовки (теоретичної, фізичної, технічної, тактичної, психологічної) як стосовно індивідуального рівня підготовленості кожного гравця відповідної вікової категорії, так і інтегральної підготовки жіночих баскетбольних команд в цілому.

Зокрема, Величенко М.А., Скидан І.В., Зданевич-Михайловська В.П. (2024), досліджуючи особливості підготовки баскетболістів в Україні та за кордоном, відмічають низьку інтегрованість підготовки у систему освіти, що знижує можливості для раннього виявлення та розвитку талантів. В Україні ж, через брак ресурсів та інфраструктури, підхід може бути менш системним, а можливості більш обмежені, що змушує багатьох талановитих гравців шукати кар'єру за кордоном.

Разом з цим, науковці Безмилов М., Шинкарук О. (2020), відмічають, що незважаючи на певні проблеми, існує значний потенціал для покращення системи підготовки баскетболістів в Україні.

Попри змістовні напрацювання українських вчених, що допомагають зрозуміти чого не вистачає для розвитку жіночого баскетболу

в Україні в порівнянні з досягненнями провідних баскетбольних країн світу, все ж таки залишається мало вивченим питання безпосереднього становлення та підвищення спортивної майстерності спортсменок.

Водночас, аналіз системи спортивної підготовки провідних баскетбольних країн світу дозволить виявити ключові чинники, що впливають на формування спортивної майстерності, та адаптувати їх до умов українського жіночого баскетболу.

Висновки і перспективи подальших наукових розвідок.

1. Тема дослідження є актуальною, так як зумовлена необхідністю оптимізації тренувального процесу баскетболісток в Україні з урахуванням міжнародного досвіду, а також важливістю створення ефективної системи підготовки, що відповідає сучасним вимогам світового спорту.

2. Особливого значення набуває порівняльний аналіз підходів до підготовки баскетболісток в Україні та за кордоном, що дозволяє визначити сильні та слабкі сторони спортивної майстерності гравчинь, а також розробити рекомендації для її становлення та вдосконалення.

3. Подальше вирішення проблеми дослідження сприятиме підвищенню рівня конкурентоспроможності українських баскетболісток на міжнародній арені та популяризації жіночого баскетболу в Україні.

Планується вивчити особливості організації тренувального процесу баскетболісток у командах України та інших країн та розробити рекомендації для становлення спортивної майстерності баскетболісток в Україні з урахуванням отриманих даних.

Список використаних джерел

1. Безмилов М. М., Шинкарук О. А. Тенденції та актуальні проблеми підготовки баскетболістів високого класу в сучасних умовах глобалізації та популяризації баскетболу. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. Вінниця, 2020. №28. С. 112–131.

2. Величенко М. А., Скидан І. В., Зданевич-Михайловська В. П. Особливості підготовки баскетболістів закордоном і в Україні. *Фізичне виховання в контексті сучасної освіти: тези доповідей XIX Міжнародної науково-методичної конференції*. Національний авіаційний університет. Київ, 2024. С. 21–25.

3. Комоцька О. С., Сушко Р. О. Аналіз та інтерпретація ефективності змагальної діяльності юних баскетболісток. *Фізичне виховання та спорт*. 2023. №2. С. 53–59.